

DZIENNIK RZĄDOWY

dla

kraju koronnego Galicyi i Lodomeryi z Księstwami
Oświęcimskim i Zatorskim, tudzież z Wielkim
Księstwem Krakowskim.

Rok 1853.

Oddział pierwszy.

Część XXVI.

Wydana i rozesłana dnia 28. Października 1853.

Landes-Regierungs-Blatt

für das

Kronland Galizien und Lodomerien mit den Herzogthümern Aus-
schwiz und Zator und dem Großherzogthume Krakau.

Jahrgang 1853.

Erste Abtheilung.

XXVI. Stück.

Ausgegeben und versendet am 28. October 1853.

119.

**Cesarskie rozporządzenie z dnia 8. Czerwca 1853,
ogłaszające miarę próżną niższo-austryacką za miarę prawną
w Królestwie Węgierskiem, w Województwie Serbskiem i Bana-
cie Temeskim,**

Obacz Dziennik praw Państwa, część XXXVIII., nr. 119, wydaną dnia 7.
Lipca 1853.

120.

**Okólnik Nadkomendy Wojskowej, Sekeyi III.,
z dnia 15. Czerwca 1853,**

(Dziennik praw Państwa, część XXXVIII., nr. 120, wydana dnia 7. Lipca 1853),

mający moc w całym obrębie Państwa,

**stanowiący, iż na przyszłość nadlekarze nowo do wojska wstępu-
jący już nie sposobem asenterunku do węzła wojskowego mają
być przyjmowanymi, lecz drogą dekretu w stan i pobory należyte
wprowadzonymi.**

Nadkomenda armii odstępuje niniejszém od dotychczasowego zwyczaju
przyjmowania do węzła wojskowego sposobem asenterunku lekarzy udoktoryzo-
wanych, wstępujących do służb lekarsko-polowych ze stanu cywilnego, z tém
postanowieniem, ażeby na przyszłość nadlekarze nowo do wojska wstępujący,
podobnie jak audytorowie, nowo-mianować się mający, drogą dekretu wchodzili
w stan i pobory przy właściwych korpusach. Przytém nie zmieniają się by-
najmniej normy istniejące co do czasu trwania służby.

Arcyksiążę Wilhelm m. p.

Feldmarszałek - Porucznik.

121.

**Rozządzenie Ministerstwa Finansów z dnia 24. Czerwca 1853,
obowiązujące w Węgrzech, w Siedmiogrodzie, w Kroacji i Slawonii, w Województwie Serbskiem i Ba-
nacie Temeskim,**

**o uproszczeniu i przyspieszeniu postępowania celnego i kontrolne-
go urzędów wykonujących i o ulżeniu obrotu.**

Obacz Dziennik praw Państwa, część XXXVII., nr. 118, wydaną dnia 4.
Lipca 1853.

119.

Kaiserliche Verordnung vom 8. Juni 1853,

womit das nieder-österreichische Soblmaß in dem Königreiche Ungarn, in der Wojwodschast Serbien und in dem Temeser Banate als gesetzliches Maß erklärt wird.

Siehe Reichs = Gesetzblatt, XXXVIII. Stück, Nr. 119, ausgegeben am 7. Juli 1853.

120.

Zirkular = Verordnung des Armees = Oberkommando's, Section III., vom 15. Juni 1853,

(im Reichs = Gesetzblatt, XXXVIII. Stück, Nr. 120, ausgegeben am 7. Juli 1853),

wirksam für den ganzen Umfang des Reiches,

wodurch bestimmt wird, daß in Zukunft die neu in die Armee eintretenden Oberärzte nicht mehr durch Assentirung in den Militärverband aufzunehmen, sondern mittelst Verordnung in Stand und Gebühr zu nehmen sind.

Das Armees = Oberkommando findet es von der bisherigen Gepflogenheit, die aus dem Civilstande in feldärztliche Dienste tretenden, als Doktoren graduirten Aerzte durch Assentirung in den Militärverband aufzunehmen, abkommen zu lassen, und zu bestimmen, daß in Zukunft die neu in die Armee eintretenden Oberärzte bei ihren respectiven Truppenkörpern, gleich den neu anzustellenden Auditoren, mittelst Verordnung in Stand und Gebühr genommen werden. Hierbei bleiben die in Bezug auf Dienstzeit bisher bestandenen Normen unverändert.

Erzherzog Wilhelm m. p.

Feldmarschall = Lieutenant.

121.

Erlass des Finanzministeriums vom 24. Juni 1853,

giltig für Ungarn, Siebenbürgen, Kroatien mit Slavonien, und für die serbische Wojwodschast mit dem Temeser Banate,

in Absicht auf die Vereinfachung und Beschleunigung des Zoll- und Kontrollverfahrens der ausübenden Aemter und auf die Erleichterung des Verkehrs.

Siehe Reichs = Gesetzblatt, XXXVII. Stück, Nr. 118, ausgegeben am 4. Juli 1853.

**Okólnik Nadkomendy Wojskowej, Sekcyi III.,
z dnia 24. Czerwca 1853,**

(Dziennik praw Państwa, część XXXVIII., nr. 121, wydana dnia 7. Lipca 1853),

mający moc w całym obrębie Państwa,

którym w skutek najwyższego postanowienia z dnia 21. Czerwca 1853 r., zniesione zostają dotychczasowe przepisy o karencyi gazy dla c. k. wojska, miasto których zaprowadzają się niniejszém nowe postanowienia o taksach służby i charakteru dla c. k. wojska.

Najwyższém postanowieniem z dnia 21. Czerwca 1853 r., raczył Najjaśniejszy Pan Jego Cesarsko-Królewska Apostolska Mość zarządzić najlaskawiej zniesienie dotychczasowych przepisów o karencyi gazy, a natomiast zaprowadzić postanowienia następujące:

Popiérwsze. Taksy urlopu i reskryptu zupełnie ustają.

Podrugie. Jednoroczna karencyja gazy od promocyi, karencyja kwartalna w razie śmierci, tudzież taksa karencyi zniesione zostają.

W ich miejsce zaprowadza się w razie promocyi taksa służbowa, mająca być wymierzaną w jednéj trzeciej każdorazowego pomnożenia gazy w czasie pokoju, a opłaconą wedle powszechnéj ustawy taksalnéj z roku 1840 w dwunastu równych ratach miesięcznych.

Potrzenie. Gaze i płace aż do trzechset złotych reńskich (300 złr.) włącznie na rok, są wolne od taksy, a przeto taksa służbowa w pierwszych posadach pobieraną będzie tylko od téj kwoty wedle wymiaru w drugim punkcie wskazanego, o którą płaca dostąpiona przenosi kwotę złotych reńskich trzysta.

Poczwarte. Od tytułów, wedle systemu połączonych z poborami od taksy wolnemi, lub taksie podlegającymi, nie będzie się opłacać taksy charakteru.

Taksa charakteru nie ma przeto miejsca, wyjąwszy nadawanie tytułów ad honores, gdzie pobieraną być winna, w następujących kwotach znizowanych, jakoto:

od tytułu	Porucznika w kwocie.....	złr. 20.
"	" Kapitana lub Rotmistrza.....	" 30.
"	" Majora.....	" 40.
"	" Podpułkownika.....	" 50.
"	" Pułkownika.....	" 100.
"	" Jenerała - Majora.....	" 150.

Zirkular-Verordnung des Armee-Oberkommando's, Sekzion III., vom 24. Juni 1853,

(im Reichs-Gesetzblatte, XXXVIII. Stück, Nr. 121, ausgegeben am 7. Juli 1853),

wirkfam für den ganzen Umfang des Reiches,

wodurch in Folge Allerhöchster Entschließung vom 21. Juni 1853, die bisherigen Gage-Karenz-Vorschriften für das k. k. Militär aufgehoben, und neue Bestimmungen über die Dienst- und Charakterstaren des k. k. Militärs angeordnet werden.

Mit der Allerhöchsten Entschließung vom 21. Juni 1853 haben Se. k. k. Apostolische Majestät huldreichst die Aufhebung der bisherigen Gage-Karenz-Vorschriften Allergnädigst zu beschließen, und dagegen die nachfolgenden Bestimmungen eintreten zu lassen geruht:

Erstens. Die Urlaub- und Rescriptstaren haben ganz aufzuhören.

Zweitens. Die einjährige Beförderungs-Gage-Karenz, die Karenz für das Sterbquartal und die Karenztare sind aufgehoben.

An die Stelle derselben hat in Beförderungsfällen die Dienstestare zu treten, welche mit einem Drittheile der jedesmaligen Friedens-Gage-Vermehrung zu bemessen, und nach dem allgemeinen Targeseze vom Jahre 1840 in zwölf gleichen Monatsraten zu berichtigen ist.

Drittens. Die Gagen und Gehalte bis einschließig Dreihundert Gulden (300 fl.) jährlich bleiben tarfrei, und kommt sonach die Dienstestare bei ersten Anstellungen bloß von demjenigen Betrage in der im zweiten Punkte vorgezeichneten Ausmaß einzuheben, um welchen der erlangte Gehalt den Betrag von Dreihundert Gulden übersteigt.

Viertens. Für Titel, welche mit einem tarfreien oder tarpflichtigen Genusse systemmäßig verbunden sind, ist eine Charakterstare nicht zu entrichten.

Die Charakterstare findet bloß für die Verleihung von Titeln ad honores Statt, und ist mit nachfolgenden ermäßigten Beträgen einzuheben, und zwar für den

Oberlieutenants-Titel, mit.....	20 fl.
Hauptmanns- oder Rittmeisters-Titel, mit.....	30 "
Majors-Titel, mit.....	40 "
Oberstlieutenants-Titel, mit.....	50 "
Oberstens-Titel, mit.....	100 "
Generalmajors-Titel, mit.....	150 "

od tytułu Feldmarszałka - Lejtnanta w kwocie zhr. 200.

„ „ Jenerała artyleryi lub téż Jenerała
kawaleryi ..... „ 250.

„ „ Feldmarszałka ..... „ 500.

Popiąte. Taksa służbowa na przyszłość już w ten sposób powszechnie zastosowaną być winna, ażeby jej ulegali wszystkie szarże oficerskie i wszyscy inni w wojsku ustanowieni, jeżeliby jej bez tego już nie ulegali; a więc, co się samo przez się rozumie, także i audytorowie, lekarze, rachmistrze wojskowi i inne strony wojskowe, wszakże z ograniczeniem w trzecim punkcie rozrządzenia niniejszego wyrzeczonym, bez względu na to, czy ta lub owa szarża dotychczas wolną była od karencyi gaży i od opłaty taksalnej, lub nie.

Poszoste. Kontrola co do przepisywania i ściągania taks służbowych należeć będzie do buchalteryi wojskowej.

Posiódme. Powyższe postanowienia wejść mają w wykonanie, licząc od dnia najwyższego postanowienia, to jest od dnia 21. Czerwca 1853 r.

Zarazem raczył Najjaśniejszy Pan Jego Cesarsko - Królewska Apostolska Mość najtaskawiej rozkazać, ażeby wszyscy ci, którzy obecnie już, to jest, aż do dnia niniejszego najwyższego postanowienia, z powodu promocyi w karencyę wstąpili, z tejże wystąpili, jeżeli już pełne cztery lub więcej miesięcy w karencyi zostawali, jeżeli zaś to jeszcze miejsca nie miało, ażeby w karencyi pozostali aż do ukończonego miesiąca czwartego, przezco tak złożona od nich kwota, zupełnie równać się będzie taksie służbowej, na przyszłość odpłacać się mającej.

Wszyscy od dnia 21. Czerwca 1853 r., to jest, od dnia wyz wspomnianego postanowienia najwyższego, nowo mianowani podlegają taksie służbowej.

Co się tyczy sposobu pobierania taksy służbowej, tudzież co do kontroli w przepisaniu i ściąganiu onejże, wydane zostaną osobne rozporządzenia.

Arcyksiążę Wilhelm m. p.

Feldmarszałek - Porucznik.

Feldmarschall-Lieutenants-Titel, mit.....	200 fl.
Feldzeugmeisters-Titel oder jenen eines Generals der Kavallerie, mit.....	250 „
Feldmarschalls-Titel, mit.....	500 „

Fünften §. Die Dienntaxe hat fortan in der Art zur allgemeinen Anwendung zu gelangen, daß derselben sämtliche Offiziers-Chargen und alle übrigen, solcher nicht ohnedieß schon unterliegenden Angestellten der Armee — daher selbstverständlich auch die Auditore, Aerzte, Rechnungsführer und sonstigen Militär-Parteien — unter der im dritten Punkte des gegenwärtigen Erlaßes ausgesprochenen Beschränkung unterworfen sind, ohne Rücksicht darauf, ob eine oder die andere Charge von der Gage-Karenz oder der Entrichtung einer Taxe bisher ausgenommen war, oder nicht.

Sechsten §. Die Ueberwachung der Vorschreibung und Hereinbringung der Dienstaren hat durch die Kriegsbuchhaltung zu geschehen.

Siebenten §. Die vorstehenden Bestimmungen haben vom Tage der Allerhöchsten Entschließung, das ist vom 21. Juni 1853, in Wirksamkeit zu treten.

Zugleich haben Seine k. k. Apostolische Majestät Allergnädigst zu befehlen geruht, daß alle Jene, welche dormalen schon, das ist bis zum Tage der dießfälligen Allerhöchsten Entschließung, wegen Beförderung in die Karenz getreten sind, in soferne zu Kariren aufhören sollen, wenn sie schon volle vier oder mehrere Monate in der Karenz standen, und wenn dieß auch nicht der Fall ist, bis zum vollendeten vierten Monate die Karenz fortzusetzen haben, wodurch der von Letzteren erlegte Betrag der künftig zu erlegenden Dienntaxe vollkommen gleich wird.

Alle vom 21. Juni 1853, als dem Tage der bezüglichen Allerhöchsten Entschließung, angefangen neu Beförderte unterliegen der Dienntaxe.

Ueber die Art und Weise der Einhebung der Dienntaxe, sowie in Bezug auf die Ueberwachung der Vorschreibung und Einbringung derselben, werden spezielle Weisungen erfolgen.

Erzherzog Wilhelm m. p.

Feldmarschall-Lieutenant.

123.

**Rozporządzenie Ministerstwa Sprawiedliwości
z dnia 26. Czerwca 1853,**

obowiązujące w Węgrzech, Krocacji, Sławonii, Siedmiogrodzie, w Województwie Serbskiem i Banacie Temeskim,

wskazujące, jak postępować należy w punktach pobocznych należących do sądów cywilnych, a wydarzających się przy sporach o ważność lub rozłączenie małżeństwa, tudzież o separację od stoła i łoża, w których co do rzeczy głównej sądy duchowne rozstrzygać powinny.

Obacz Dziennik praw Państwa, część XXXVIII., nr. 122, wydaną dnia 7. Lipca 1853.

124.

**Rozporządzenie Najwyższej Komendy Wojskowej
z dnia 27. Czerwca 1853,**

(Dziennik praw Państwa, część XXXVIII., nr. 123, wydana dnia 7. Lipca 1853),

obowiązujące w całym okręgu Państwa,

mocą którego, w skutku najwyższego rozporządzenia z dnia 25. Czerwca 1853 stanowi się, iż przy Zakonie rycérzy Niemieckich pozostaje także i na przyszłość prawo pertraktacyi majątku własno-wolnego wysokiego Mistrza Zakonu, rycérzy Zakonu i duchownych Zakonu.

Jego C. K. Apostolska Mość raczył najwyższém postanowieniem Swojém z dnia 25. Czerwca 1853 r. nakazać, iż pomimo norm jurysdykcyi cywilnej i wojskowej w tym czasie wydanych, przy Zakonie rycérzy Niemieckich pozostanie także i w przyszłości prawo pertraktacyi majątku własno-wolnego wysokiego Mistrza Zakonu, rycérzy Zakonu i duchownych Zakonu, w takim sposobie, w jakim mu to prawo było przyznaném w §§. 14 i 15. patentu z dnia 28. Czerwca 1840 r.

Arcyksiążę Wilhelm m. p.
Feldmarszałek - Porucznik.

123.

Berordnung des Justizministeriums vom 26. Juni 1853,

wirksam für Ungarn, Kroatien, Slawonien, Siebenbürgen, die serbische Wojwodschaf und das Temeser Banat,

über die Behandlung der, bei Streitigkeiten über die Giltigkeit oder Trennung der Ehe und über die Scheidung von Tisch und Bett, worüber in der Hauptsache die geistlichen Gerichte zu entscheiden haben, vorkommenden, vor die bürgerlichen Gerichtsbehörden gehörigen Nebenpunkte.

Siehe Reichs-Gesetzblatt, XXXVIII. Stück, Nr. 122, ausgegeben am 7. Juli 1853.

124.

Zirkular-Berordnung des Armee-Oberkommando's vom 27. Juni 1853,

(im Reichs-Gesetzblatte, XXXVIII. Stück, Nr. 123, ausgegeben am 7. Juli 1853),

wirksam für den ganzen Umfang des Reichs,

wodurch, in Folge Allerhöchster Anordnung vom 25. Juni 1853 bestimmt wird, daß dem deutschen Ritterorden das Abhandlungsrecht über das freieigene Vermögen des Hoch- und Deutschmeisters, der Ordensritter und Ordenspriester auch künftigt gewahrt bleibe.

Se. k. k. Apostolische Majestät haben mit Allerhöchster Entschließung vom 25. Juni 1853 anzuordnen geruht, daß dem deutschen Ritterorden das Abhandlungsrecht, so wie es demselben in den §§. 14 und 15 des Patentes vom 28. Juni 1840 über das freieigene Vermögen des Hoch- und Deutschmeisters, der Ordensritter und Ordenspriester eingeräumt wurde, ungeachtet der Bestimmungen der mittlerweile erlassenen Zivil- und Militär-Jurisdiktions-Normen, auch künftigt gewahrt zu bleiben habe.

Erzherzog Wilhelm m. p.
Feldmarschall-Lieutenant.

125.

**Rozporządzenie Najwyższej Komendy Wojskowej, tudzież
Ministryów Spraw Wewnętrznych i Sprawiedliwości z dnia
30. Czerwca 1853,**

(Dziennik praw Państwa, część XXXVIII., nr. 124, wydana dnia 7. Lipca 1853),

obowiązujące w całym obrębie Państwa,

którem się nakazuje, na mocy rozporządzenia najwyższego z dnia 20. Czerwca 1853 r., iż zasądzenie na ciężkie więzienie w skutku zbrodni, pociąga za sobą także utratę owych korzyści, które inwalidzi lub w ogólności żołnierze wysłużeni pobierają z fundacyj publicznych lub prywatnych.

Jego C. K. Apostolska Mość raczył najwyższem postanowieniem Swojem z dnia 20. Czerwca 1853 nakazać:

Postanowienie z dnia 20. Lipca 1853 r., na mocy którego dobrodziejstwo płacy inwalidów ustać ma we wszystkich tych przypadkach, w których osoba takową pobierająca, skazaną zostanie za zbrodnię na karę ciężkiego więzienia, rozciągnąć należy także i na wszelkie inne korzyści, które inwalidzi lub w ogólności żołnierze wysłużeni pobierają z fundacyj publicznych lub prywatnych, chociaż ten powód wyłączenia nie jest wyrażonym w dokumencie fundacyjnym.

Gdyby w dokumencie fundacyi utrata korzyści fundacyjnej była przywiązana do innego powodu wyłączenia, wolę fundatora wypełnić należy.

Bamberg m. p.   **Bach** m. p.   **Krauss** m. p.

126.

Rozporządzenie Ministerstwa Skarbu z dnia 1. Lipca 1853,

(Dziennik praw Państwa, część XXXVIII., nr. 125, wydana dnia 7. Lipca 1853),

obowiązujące we wszystkich krajach spólnego Związku celnego,

**o postępowaniu w drodze celnój z jabłkami rajskimi (Solanum
Lycopersicum).**

W porozumieniu z Ministerstwem Handlu stanowi się, iż owoc ogrodowy przychodzący w handlu pod nazwiskiem rajskich jabłek (po łacinie Solanum Lycopersicum), po włosku (Pomo d'oro), które się różnią od jabłek rajskich (żydowskich), wyraźnie wymienionych w taryfie celnój w oddziale 8, lit. b), należy zamieścić w celu postępowania celnego pomiędzy gatunki jarzynny, wymienione w oddziale taryfy 10.

Postanowienie powyższe wejdzie w życie z dniem, w którym przez władze wyższe dojdzie takowe do wiadomości urzędów celnych.

Baumgartner m. p.

125.

Verordnung des Armee-Oberkommando's und der Ministerien des Innern und der Justiz vom 30. Juni 1853.

(im Reichs-Gesetzblatte, XXXVIII. Stück, Nr. 124, ausgegeben am 7. Juli 1853),

wirksam für den ganzen Umfang des Reiches,

wodurch, in Folge Allerhöchster Entschliessung vom 20. Juni 1853 angeordnet wird, daß die Verurtheilung wegen eines Verbrechens zum schweren Kerker auch den Verlust jener Genüsse nach sich ziehe, welche Invaliden oder überhaupt ausgediente Soldaten aus öffentlichen oder Privatstiftungen beziehen.

Seine k. k. Apostolische Majestät haben mit der Allerhöchsten Entschliessung vom 20. Juni 1853 anzuordnen geruhet:

Die Entschliessung vom 20. Juli 1835, wornach der Verlust des Invaliden-Benefiziums in allen Fällen einzutreten hat, wo der Betheiligte wegen eines Verbrechens zum schweren Kerker verurtheilt wird, ist auch auf jene Genüsse auszubehnen, welche Invaliden oder überhaupt ausgediente Soldaten aus öffentlichen oder Privatstiftungen beziehen, wenn auch dieser Ausschließungsgrund in der Stiftungsurkunde nicht enthalten ist.

Wäre in der Stiftungsurkunde der Verlust des Stiftungsgenusses an den Eintritt eines anderen Ausschließungsgrundes geknüpft, so ist der Wille des Stifters zu vollziehen.

Bamberg m. p.   Bach m. p.   Krauß m. p.

126.

Erlass des Finanzministeriums vom 1. Juli 1853,

(im Reichs-Gesetzblatte, XXXVIII. Stück, Nr. 125, ausgegeben am 7. Juli 1853),

giltig für die Länder des gemeinschaftlichen Zollverbandes,

wegen Zollbehandlung der Paradiesäpfel (*Solanum Lycopersicum*).

Im Einverständnisse mit dem Handelsministerium findet man das unter der deutschen Benennung Paradiesäpfel (lat. *Solanum Lycopersicum*, ital. Pomo d'oro) vorkommende Gartenerzeugniß, welches sich von den im Zolltarife unter Abtheilung 8, lit. b) ausdrücklich genannten „Paradies- (Juden-) Äpfeln“ unterscheidet, behufs der Zollbehandlung den unter der Tarifsabtheilung 10 genannten Gemüsegattungen anzureihen.

Diese Bestimmung tritt mit dem Tage in Wirksamkeit, an welchem sie den Zollämtern durch die vorgesezte Behörde bekannt gemacht wird.

Baumgartner m. p.

